

Motion till riksdagen 2013/14:Ub569

av **Ibrahim Baylan m.fl. (S)**

Politik för grundskolan

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en modern kunskapsskola för alla – Sveriges främsta konkurrensfördel.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en långsiktig skolpolitik.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett utbildningspolitiskt mål för grundskolan.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om skollära centrala roll som pedagogiska ledare.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en skola som ger alla elever likvärdiga möjligheter att lyckas i skolan.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att resurser ska fördelas till skolor och elever efter behov.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om obligatorisk förskoleklass.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om mindre klasser i lågstadiet.¹
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om tidiga insatser i lågstadiet.¹
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att stärka skolor med tuffast förutsättningar.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om sommarskola.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ta bort läx-RUT och ge alla elever som behöver läxhjälp i grundskolan.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kunskap och uppföljning.

Fel! Okänt namn på

14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att stimulera kreativitet.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om utmaningar för duktiga elever.
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om läsförmåga och läslust.
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om matematik.
18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en nationell it-strategi för skolan.
19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Skapande skola.²
20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om studie- och yrkesvägledning.
21. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att modernisera regelverket för fristående skolor.
22. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om lex JB.
23. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om regler och villkor för riksinternaten.
24. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kommunernas inflytande vid etablering av fristående skolor.
25. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att skattemedel avsedda för skolan ska gå till skolan.
26. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det måste bli lättare att välja skola utifrån fakta.
27. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förbud mot avgifter i skolan.
28. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om modern elevhälsa.
29. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om studiero.
30. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om arbete mot mobbning och kränkande behandling.
31. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa en lag motsvarande lex Sarah för grundskolan.
32. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en jämställd skola.
33. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om lärande hela dagen.
34. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om självstyrande skolor.
35. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om elevinflytande.

Fel! Okänt namn på

¹ Yrkandena 8 och 9 hänvisade till FiU.

² Yrkande 19 hänvisat till KrU.

Fel! Okänt namn på

En modern kunskapsskola för alla – Sveriges främsta konkurrensfördel

I ett modernt samhälle är utbildning nyckeln till både individens frigörelse och en förutsättning för utveckling av landet. Sverige ska vara en nation som satsar på kunskap och kompetens. Däri skall grunden för vår konkurrenskraft ligga. Vägen framåt är inte låga löner och sämre arbetsmiljö. Ska vi möta utmaningen som ett modernt land som investerar för framtiden måste vi prioritera investeringar i grundskolan idag.

Vi vill skapa en modern kunskapsskola med kvalitet och kreativitet i centrum. Alla skolor ska vara bra skolor och det kräver ett skolsystem där den enskilde elevens utveckling står i centrum. Det kräver också att resurser fördelas till skolor och elever efter behov. Den svenska skolan har i flera år levererat allt sämre resultat, och samtidigt tappar svenska elever i internationella kunskapsmätningar. Vi vill därför se en bred kvalitetssatsning på grundskolan.

För att nå framgång med skolan prioriterar vi en stor investering i skolan för att vända utvecklingen och höja Sveriges kompetens. Vi prioriterar tre områden: höja kunskapsresultaten genom mindre klasser och tidiga insatser, ge alla elever möjligheter att lyckas genom ökad likvärdighet, och investeringar i lärarna genom en lärarmiljard.

Vi behöver en långsiktig skolpolitik. Ett barn som går i skolan i tolv år kan få uppleva fyra olika regeringar med helt olika skolpolitik bara under sin skoltid. Det är inte rimligt. Lärare och elever måste få arbetsro och veta vad som gäller. Socialdemokraterna är beredda att ta ett långsiktigt ansvar för den svenska skolan, också i form av blocköverskridande överenskommelser.

Utbildningspolitiskt mål för grundskolan

Kunskapsresultaten har sjunkit de senaste sju åren och var åttonde elev når inte målen i grundskolan så att de har behörighet till alla gymnasieskolans nationella program. Att en så stor andel av eleverna i grundskolan och gymnasieskolan inte når målen är ett av våra stora samhällsproblem. Vi är övertygade om att detta är en utveckling som går att vända men att det kräver en tydlig och konkret målsättning.

Vårt utbildningspolitiska mål vad gäller grundskolan är att alla elever ska nå målen i grundskolan och som ett mål på vägen, vill vi till år 2020, halvera andelen elever i grundskolan som inte är behöriga att börja på något av gymnasiets nationella program, från idag drygt 12 till 6 procent.

Sverige ska komma väl ut i internationella jämförelser och vårt mål är att vi ska vara bland de tio främsta länderna i matematik, naturvetenskap och läsförståelse och vara bland de fem främsta länderna när PISA nu börjar mäta kreativitet.

Staten och kommunerna behöver gemensamt ta fram en strategi för att de nationella målen ska kunna uppnås. De kommuner som är nära eller redan uppnår de nationella målen ska spurras att lyckas än bättre. De kommuner som har långt kvar innan de når de nationella målen ska ges särskilt stöd för att göra det.

Stärk det pedagogiska ledarskapet

Ett bra ledarskap är viktigt för att utveckla och förbättra skolans resultat. Skolor som saknar bra ledare saknar också ofta ett klimat med höga förväntningar och strävan efter att utvecklas. Rektorer är således nyckelpersoner för att vända den negativa utvecklingen i svensk skola.

Rektorerna ska kunna hantera en mängd frågor av olika slag. Samtidigt som de ska vara pedagogiska ledare och personalansvariga ska de ansvara för skolans ekonomi och resultat.

Rektorerna måste ges tillräckliga förutsättningar för att kunna fullgöra sitt uppdrag, och först och främst det centrala uppdraget som pedagogiska ledare. Vi vill stödja Sveriges rektorer så att de kan utvecklas i sin roll som pedagogiska ledare.

En skola som ger alla elever likvärdiga möjligheter att lyckas i skolan

Svensk skola har inte bara tappat vad gäller resultat. Vi har även tappat vår tidigare tätposition vad gäller en likvärdig skola. I Sverige spelar elevens socioekonomiska bakgrund numera lika stor roll för vilka resultat de når i läsförmåga som i Tyskland och USA. Det är inte länder som vi är vana att jämföra oss med i dessa sammanhang. Den ökande skolsegregationen är en av huvudförklaringarna till de sjunkande kunskapsresultaten. Detta är djupt allvarligt och ett stort misslyckande för skolpolitiken vars mål måste vara att hjälpa varje elev att nå sin fulla potential.

År 2013 var det i genomsnitt 87,6 procent av eleverna som var behöriga till något gymnasieprogram. Skillnaderna mellan olika elevgruppers resultat i grundskolan är mycket stora, särskilt om man ser till föräldrarnas utbildningsbakgrund och om eleverna har utländsk bakgrund. Andelen behöriga var högst bland elever med minst en högskoleutbildad förälder. Föräldrars utbildningsbakgrund slår igenom oavsett var eleven och elevens föräldrar är födda. Av de elever vars föräldrar endast har förgymnasial utbildning var det drygt hälften som hade behörighet till gymnasieskolan.

Huruvida eleven är född i Sverige eller inte spelar en viss roll, men den största skillnaden finns i gruppen som invandrat efter skolstart. Av de elever som invandrat efter skolstart var andelen som är behöriga till gymnasieskolan

Fel! Okänt namn på

52 procent jämfört med 27,8 procent i gruppen nyinvandrade elever, det vill säga elever som kommit till Sverige de senaste fyra åren. Nyinvandrade elever med minst en högskoleutbildad förälder klarar sig bättre än de med föräldrar med gymnasial- och förgymnasial utbildning. Mer än hälften, 54 procent, i den gruppen blir behöriga till gymnasiet.

Mellan flickor och pojkar finns det en viss skillnad i andelen behöriga till gymnasieskolan. Det skiljer mellan 2,6 och 4,1 procentenheter mellan andelen flickor och pojkar behöriga till de olika yrkes- och högskoleprogrammen. Störst skillnad i andel behöriga är det till naturvetar- och teknikprogrammen där 85,3 procent av flickorna når behörighet och 81,2 procent av pojkarna. För pojkarna sker en liten ökning av andelen behöriga till yrkesprogrammen från 86,2 till 86,3. Det är också pojkarnas betyg som ökar mest. Våren 2013 ökade pojkarna sitt genomsnittliga meritvärde med 2,6 poäng till 202,1 poäng medan flickornas meritvärde ökade marginellt med 0,2 poäng till 224,0 poäng. Det är den största förbättringen för pojkarna sedan det mål- och kunskapsrelaterade systemet infördes 1998. Flickorna har fortfarande i snitt drygt 20 meritvärdespoäng mer än pojkarna.

Sverige bör föra en politik för såväl höga kunskapsresultat som en likvärdig skola där varje elev når målen och utvecklar sin fulla potential. Det finns ingen motsättning mellan höga kunskapsresultat och en likvärdig skola. Finland, Sydkorea och Kanada är goda exempel på det. De lyckas med både och, det kan vi också göra – men det kräver en annan skolpolitik.

För att höja resultaten i skolan för alla elever behöver skolan ha höga positiva förväntningar på alla elever, och ett mer inkluderande förhållningssätt. Elever ska i större utsträckning undervisas i sammanhållna elevgrupper och inte sorteras ut. Undervisningen i skolan ska individanpassas men bruket av eget arbete behöver minska. Mer av eget arbete i skolan har lett till såväl lägre generella kunskapsresultat som större skillnader. Eleven och dess föräldrar har fått ta ett för stort ansvar då skolan backat undan, och denna utveckling behöver vändas.

Skolverket har under de senaste åren kartlagt hur resurserna till grundskolan fördelas. Enligt Skolverkets rapport "Resursfördelning utifrån förutsättningar och behov" från 2009 finns det bara i ungefär var fjärde kommun en generell tilläggsresurs som skolor får utifrån sin socioekonomiska struktur. I rapporten från 2013 "Kommunernas resursfördelning till grundskolor" visar Skolverket att kommuner med stor skolegregation fördelar allt mer resurser till sina skolor utifrån elevernas sociala bakgrund. Det är bra att utvecklingen går åt rätt håll.

Samtidigt menar Skolverket att uppföljningen av hur resurser används behöver bli bättre och fortfarande är inte fördelningen tillräcklig för att möta de olika behov som finns. Vi är inte nöjda förrän resurser fördelas till skolor efter elevernas förutsättningar och behov. Det kan te sig som en självklarhet men är inte det. De flesta kommuner fördelar pengar till skolorna huvudsakligen utifrån hur många elever de har utan att ta hänsyn till behoven i elevgruppen. Resurser differentieras inte tillräckligt mycket med tanke på de stora skillnader som finns i skolors förutsättningar för sin verksamhet. Skolverket menar att det här systemet bidrar till att öka ojämlikheten i den svenska sko-

lan. Det kan inte få fortsätta. Resurserna måste fördelas efter skolors och elevers behov och det bör framgå av skollagen.

För att öka resultat och särskilt stödja de elever som inte har ett starkt stöd i skolarbetet hemifrån är mer resurser till skolan avgörande. Varje barn har rätt till det stöd han eller hon behöver för att nå kunskapsmålen.

Det finns inget viktigare för en elevs resultat i skolan än att eleven möter en riktigt bra lärare. De skolor som har de tuffaste förutsättningarna för att alla elever ska nå målen kräver störst investeringar. Vi vill därför göra en särskild satsning för att attrahera de bästa lärarna och rektorerna till skolorna med de största utmaningarna.

Vårt mål är en sammanhållen skola där elever med olika bakgrund lär av varandra och där alla elever ges samma chans att lyckas i skolan. Om det i klassen saknas elever som motiveras av sin familj att satsa hårt på studierna kommer det att påverka studieklimatet i klassen till det sämre. Därför behövs insatser för att skapa blandade skolor och elevgrupper. Vi anser att det ska föras in ett nytt övergripande mål för skolan. Liksom högskolelagen ställer krav på lärosätena att arbeta med breddad rekrytering anser vi att det ska föras in ett nytt övergripande mål för skolan i skollagen: Skolhuvudmannen ska arbeta för att sammansättning av elever i varje skola ska vara heterogen vad gäller kön, social och etnisk bakgrund. Vi vill också se mer av organiserat samarbete mellan skolor med olika elevsammansättning.

Vid ansökan om att etablera en ny skola ska elevgruppens sammansättning vägas in och nyetableringar som leder till ökad segregation ska inte ges tillstånd av Skolinspektionen att starta.

Om det finns fler sökande än platser vid en fristående skola får skolorna basera sitt urval på kötid, syskonförtur och en geografisk närhetsprincip. Då kötid sannolikt är ett kraftigt socialt segregering urvalsinstrument bör det ses över om lottning till grundskolor med fler sökande elever än platser skulle vara ett bättre urvalsinstrument, syskonförtur och närhetsprincip ska däremot finnas kvar.

Skolans insatser för elever som kommer till Sverige i skolåldern måste anpassas efter individens förutsättningar och förkunskaper. Undervisningen bör under den första tiden ske på ett språk som eleven behärskar så att ämneskunskaperna kan fortsätta utvecklas under tiden som eleven lär sig svenska. Språkförskolor och en samlad strategi för hur skolan ska möta nyanlända barn ska bidra till en jämlik skolstart. Skolan kan höja barns språkfärdigheter genom ett systematiskt arbete med språkutveckling. Kunskaper i svenska och modersmål är starkt korrelerade till skolframgång i stort, och därför är det viktigt att utveckla undervisningen i svenska som andraspråk och modersmålsundervisningen. Vi vill också utveckla nationella bedömningsverktyg för vilka elever som ska läsa svenska som andraspråk. Lärare i svenska som andraspråk ska ha lika höga krav på behörighet som lärare i svenska i respektive årskurs. Såsom riksdagen har beslutat ska modersmåls lärare inte vara undantagna från kravet på lärarlegitimation utan ska ha en lärarutbildning och ämneskompetens i modersmålet. Det höjer kvaliteten på utbildningen, och samtidigt kan modersmåls lärare därmed också undervisa andra elever i moderna språk.

Fel! Okänt namn på

Att involvera föräldrarna i barnens skolgång är en viktig faktor för att förbättra elevers resultat, inte minst för elever vars föräldrar inte själva har lyckats i skolan eller har en mycket kort egen skolgång. Många föräldrar efterfrågar också kunskap om hur skolan fungerar och om hur de kan stödja sina barn i skolarbetet. Vi vill utveckla samverkan mellan skolan och elevernas hem. Framgångsrika metoder för hur skolan på bästa sätt kan involvera föräldrarna i barnens skolgång i syfte att höja elevernas kunskapsresultat bör samlas och spridas. Detta ska göras i form av föräldracirklar anordnade av studieförbunden riktade mot områden med låga studieresultat och hög andel elever från studieovana hem. Särskilt stort är behovet för föräldrar som exempelvis flyttat till Sverige i vuxen ålder och inte själva tagit del av det svenska skolsystemet.

Obligatorisk förskoleklass

Alla barn har rätt till en riktigt bra start i livet. En allmän förskola av hög pedagogisk kvalitet är en hörnsten i en politik för framtiden. Förskoleklassen har blivit en uppskattad skolförform som vi vill göra obligatorisk. Det innebär att skolstarten sker vid sex års ålder. Om barn inte stimuleras under den period i deras liv då de kan lära som mest riskerar de att hamna efter under sin skolgång. Att gå i förskoleklass ger barn möjligheter att nå sin fulla potential i skolan.

Mindre klasser och tidiga insatser

Mindre klasser, från förskoleklass till årskurs 3

För att varje elev ska ges verkliga förutsättningar att nå sin fulla potential i skolan måste stora klasser bli mindre. Socialdemokraterna vill investera i mindre klasser så att lärarna får tid att ge varje elev en stabil grund att stå på i sitt fortsatta lärande. Vi vill minska antalet elever med cirka 5 elever i stora klasser.

Såväl internationella som svenska studier visar att klasstorlek har betydelse för elevernas resultat. Studierna visar att effekterna varierar beroende på elevernas ålder och bakgrund. Mindre klasser har störst effekt för de yngsta eleverna. Därför väljer vi att minska klasstorleken i lågstadiet.

1 000 fler speciallärare och specialpedagoger

Elever ska tidigt få särskilt stöd i skolan. Elever ska inte behöva vänta på att få stöd. Så snart behov och svårigheter upptäcks ska stöd sättas in. Var åt-

tonde elev är inte behörig till ett nationellt program på gymnasiet men sätts insatser in tidigt kommer fler elever nå målen i grundskolan.

För att elever ska få särskilt stöd och tillräcklig stimulans i skolan behöver fler specialpedagoger och speciallärare anställas i skolan. Vi vill att 1 000 nya specialpedagoger och speciallärare anställs i grundskolan med fokus på de första åren i skolan.

Såväl barn som riskerar att halka efter och behöver stöd för att nå målen i skolan och barn som vill springa före och behöver mer stimulans i skolan för att inte bli uttråkade och må dåligt ska få det stöd och den stimulans de behöver för att nå sin fulla potential.

Elever som har svårt att läsa i lågstadiet har också ofta svårt att läsa i högstadiet.

Elever behöver få stöd så snart som svårigheterna upptäcks. Forskningsläget kan inte vara tydligare. Det är tidiga insatser som har störst effekt. Alla barn ska få det stöd som de behöver, såväl barn som riskerar att halka efter och behöver stöd för att nå målen i skolan som barn som vill springa före och behöver mer stimulans i skolan. Grundskolan ska få ett nytt mål: alla elever ska kunna läsa och förstå enklare texter senast i årskurs 1. Eleverna ska få det stöd de behöver för att klara det. En god läsförmåga är nyckeln till en framgångsrik skolgång. Därför fokuserar vi särskilt på läsning.

Stärk skolorna med tuffast förutsättningar

Vi förslår att Skolverket ges i uppdrag att fördela resurser till de 50 grundskolor där uppemot hälften av eleverna inte når behörighet till gymnasiet. För att öka medvetenheten om hur de medel vi vill skjuta till används vill vi introducera en modell hämtad från England där skolor med extra stöd måste redovisa hur de använder sina extra medel. Redovisningen baseras på en lista med möjliga åtgärder samt den effekt på skolresultaten som forskningen hävdar att respektive åtgärd förväntas ha. Detta har i England lett till att skolor som får extra medel har en högre medvetenhet, inte bara om hur de använder de extra medel de får utan också om hela deras resursanvändning.

Denna modell för redovisning av resursanvändningen ska också utformas på ett sätt som gör att den kan användas av kommuner som fördelar resurser utifrån elevernas förutsättningar. Samtidigt som vi stärker skolorna ekonomiskt är syftet att stärka deras kompetens om olika insatsers effekt och öka medvetenheten om hur tillgängliga resurser bör användas för att på bästa sätt stärka skolresultaten.

Rektor och skolans personal måste utveckla ett systematiskt kvalitetsarbete med analys och utvärdering av resultat utifrån kunskapsmålen. Skolorna måste också utvecklas som lärande organisation som ständigt tar till sig den senaste forskningen om lärande. Det grundläggande målet är att höja resultaten i skolan genom att utveckla undervisningskvaliteten och tryggheten i skolorna.

Fel! Okänt namn på

Vi anser att ett viktigt inslag kommer att vara handledning av enskilda lärare, ämneslärare tillsammans och arbetslag för att utveckla undervisning och arbetssätt. Handledningen ska utföras av särskilt kvalificerade lärare. En annan viktig del är utveckling av det specialpedagogiska arbetet på skolan, utveckling av studiehjälper på elevernas modersmål och att ge alla elever på skolan möjlighet till läxläsning i skolans regi.

Utökad skolplikt

De krav som ställs i skolan måste motsvara de krav som kommer att ställas på eleverna när de lämnar skolan och gör sitt inträde på arbetsmarknaden. Vi föreslår därför en utökning av skolplikten till att omfatta delar av sommarlovet för de elever som inte uppnår målen och gymnasiet för alla upp till 18 års ålder.

Obligatorisk sommarskola

Fler än 12 000 elever lämnar grundskolan utan behörighet att komma in på något av gymnasieskolans nationella program. Detta är ett misslyckande för samhället och ett svek mot dessa ungdomar. Vi har en skyldighet att se till att varje elev får reella möjligheter till fullständiga betyg. På samma sätt har eleverna själva en skyldighet att ta vara på de möjligheter som ges.

Sommarlovet är ungefär tio veckor långt. Vi vill använda dessa veckor klokt. Idealet är att inga elever ska behöva gå i skolan på sommaren. Men för de elever som lämnar eller riskerar att lämna grundskolan utan fullständiga betyg ska en del av sommarlovet ägnas åt att lära sig det man inte lärt sig under året. De ska få mer undervisningstid med professionella lärare.

Den utökade undervisningstiden under sommaren ska enligt vårt förslag gälla elever i årskurserna 6–9. Dessa elever ska ges utökad undervisningstid om upp till 20 dagar under sommaren. Skolplikten omfattar alltså, med vårt förslag, delar av sommarlovet.

Läxhjälp i grundskolan

Hjälp med läxorna ska inte vara förbundet bara några barn, utan alla barn i grundskolan ska erbjudas läxhjälp.

Regeringen har beslutat att läxhjälp och privatundervisning för grundskole- och gymnasieelever ska skattesubventioneras genom RUT-avdraget. Läx-RUT är ett tydligt exempel på hur regeringens politik ökar skillnaderna i skolan och klyftorna i samhället. Alla elever ska ha samma chans att klara

skolan. Inte bara elever vars föräldrar har råd att betala ska ha möjlighet till läxhjälp – alla elever ska ha det.

Vi vill därför slopa de statliga subventionerna till privatundervisning och läxhjälp av såväl grund- som gymnasieelever och istället bygga ut läxhjälp för alla.

Skolan bör organisera läxhjälp på ett sätt som skolan ser fungerar bäst. Vi vill ge Skolverket i uppdrag att fördela stimulansbidrag för att alla elever i grundskolan ska erbjudas läxhjälp.

Drygt åtta av tio elever på lågstadiet går på fritids och eleverna i de yngre åldrarna bör företrädesvis ges läxhjälp inom ramen för fritidshemmet. Skolorna kan också gärna samarbeta med ideella föreningar för att erbjuda alla elever läxhjälp.

Kunskap och uppföljning

Skolans centrala uppgift är att ge alla elever gedigna kunskaper och lust att ständigt vilja lära mer. Insatser i förskolan och under de tidiga åren är centrala. Förskoleklasser förbereder barnen för grundskolan genom att föra samman förskolans pedagogik i mötet med skolans undervisning. Målen för skolan måste bli färre och tydligare. Varje enskild elevs kunskapsutveckling ska systematiskt följas upp och utvärderas varje termin från första årskurs så att brister upptäcks i tid och resurser och insatser kan sättas in.

Varje barn och ungdom ska nå skolans kunskapsmål och ska få utvecklas så långt som möjligt utifrån sina förutsättningar. Undervisningen måste bättra sig till varje enskild elevs behov och förutsättningar. För elever som lär sig grunderna måste fokus ligga på att fortsatt locka till nytt lärande.

För elever i behov av särskilt stöd för att uppnå målen ska det finnas mer stöd att tillgå. En del behöver extraundervisning, men det kan också handla om fler lärare och mindre undervisningsgrupper i vissa ämnen eller vid vissa tillfällen.

Att vara nyskapande, kunna omvandla idéer till handling och ha en vilja att tänka nytt och annorlunda är viktigt för utvecklingen av samhället men också för elevens möjlighet att lyckas väl på sin framtida arbetsmarknad. Elevernas framtida arbetsmarknad kräver att skolan stimulerar elevernas kompetens och vilja till kreativitet. När PISA nu börjar mäta kreativitet ska Sverige vara bland de fem främsta länderna.

Nya nationellt kvalitetssäkrade prov och tester i läsning, matematik och engelska bör tas fram för de tidiga åldrarna. Detta kan bli ett hjälpmedel för skolor och lärare att prioritera resurser och sätta in insatser där de behövs mest och bäst.

Alla skolor ska vara bra skolor, och alla barn och ungdomar ska få en god och likvärdig utbildning. Det kräver långsiktighet och ansvarstagande av beslutsfattare på alla nivåer. Dagens och morgondagens elever måste få chans till en utbildning som på bästa sätt rustar dem för framtiden.

Fel! Okänt namn på

Det krävs ett nationellt ansvar för kunskapsuppföljning och resursfördelning. Ett program för kvalitetssäkring av den svenska skolan bör tas fram, som innehåller tydliga kvalitetsmått som alla skolor måste uppfylla, och man bör dessutom ta fram system för uppföljning av elevernas kunskapsutveckling i varje årskurs från första klass samt stödåtgärder så att alla skolor ges reella möjligheter att leva upp till kraven.

Skolornas resultat bör utvärderas varje år och för de skolor som inte når kvalitetsmåten ska huvudmannen, kommunen eller den fristående skolan, ha en lagstiftad skyldighet att upprätta en handlingsplan som visar vilka åtgärder man avser att vidta för att förbättra resultaten. Skolor som inte möter kvalitetskraven ska ytterst kunna stängas.

Vi har sett en omfattande betygsinflation i skolan. Det är av största vikt att betygen är likvärdiga mellan skolor och delar av landet då de annars förlorar sitt värde. Den externa kontrollen av betygsättning bör stärkas och nationella prov bör rättas av person utan koppling till den skola vars prov rättas.

Utmaningar för duktiga elever

Dagens skola passar den genomsnittliga eleven bäst. Skolan har svårt att anpassa sig till elever som behöver mer stimulans för att utifrån sin begåvning lära sig så mycket som de är kapabla till. Särskilt begåvade barn får ofta inte den stimulans de behöver och många av dessa barn mår dåligt i skolan. För elever som snabbt tillägnar sig kunskap ska undervisningen innebära en utmaning och det ska det bli lättare att få gå vidare, lära mer och djupare. Forskningen visar att mindre klasser också gynnar duktiga elever. Den elev som vill ska kunna läsa kurser på gymnasienivå. Vattentäta skott mellan olika skolformer som hindrar individens utveckling ska undanröjas.

Läsförmåga och läslust

Att läsa, skriva och räkna utgör på många sätt de grundläggande färdigheterna för den övriga kunskapsinhämtningen i skolan. För att stärka elevernas utveckling inom dessa områden vill vi socialdemokrater investera i lärares kompetensutveckling. Vårt mål är att alla elever ska kunna läsa och förstå enklare texter senast i årskurs 1. Eleverna ska få det stöd de behöver för att klara det. En god läsförmåga är nyckeln till en framgångsrik skolgång.

Svenska 15-åringar halkar efter vad gäller läsförmåga. Hela 17 procent av Sveriges 15-åriga elever anses vara svaga läsare. 15-åringarna läser allt mer sällan, och en avgörande skillnad mellan starka och svaga läsare handlar om regelbunden läsning. Brister i läsförmågan påverkar hela skolgången, och i förlängningen får det konsekvenser för hela livet. Tidig läs- och skrivinlärning måste därför prioriteras i skolan.

Skolbibliotek bemannade med kompetenta bibliotekarier är en viktig resurs för elevers lärande och utveckling. Förväntningarna på den nya skollagen avseende skolbiblioteken var stora. Kungliga bibliotekets skolbiblioteksstatistik som presenterades i juni 2012 blev där för en stor besvikelse. Kartläggningen visar på en ojämlig skolbibliotekssituation. Kartläggningen visar att hälften av Sveriges elever saknar tillgång till bemannade skolbibliotek.

Dessutom visar en kartläggning att endast fyra av tio elever har tillgång till ett skolbibliotek som är bemannat minst 20 timmar i veckan. Det finns nu en lagstiftning, och det finns en undersökning som visar att lagen inte följs, vilket är en oacceptabel situation. Vi föreslår att Kungliga biblioteket får ett uppdrag att ta fram en strategi som ska tillse att inga skolhuvudmän bryter mot lagen. Vi vill också betona skolbibliotekariens roll som en central person på varje skola avseende läsfrämjande.

Litteraturen och läsandet är en bildningsväg som särskilt ska värnas. Det är med oro vi ser att läsandet, även bland barn och unga, och bibliotekslånen minskar. Forskningen visar att lusten att läsa är viktig för läsförmågan. För barnens del är föräldrarnas inställning till läsning och högläsning betydelsefull. Men svenska barn får allt sämre tillgång till böcker i hemmen och har allt färre läsande förebilder. Detta har en negativ inverkan på resultaten i skolan. Det är viktigt att satsa på barnen när det gäller läsning och läsfrämjande åtgärder, men det är också viktigt att inse att utan läsande föräldrar blir det inga läsande barn. Därför är det olyckligt att regeringen valt att inte längre bidra till projekt som En bok för alla och Läs för mig pappa.

Den läsfrämjande satsning som regeringen nu föreslår är otydlig och otillräcklig. Vi menar att alla krafter måste samlas för att genomföra ett läslyft för Sverige. Satsningen ska inbegripa såväl barn som vuxna. Det behövs en handlingsplan som samordnas av en nationell biblioteksmyndighet. I arbetet är det viktigt att involvera folkrörelserna; fackföreningarna, idrottsrörelsen och det ideella föreningslivet.

Matematik

Vi vet att barn redan före skolstarten är intresserade av matematik. Förskolan ska möta detta matematikintresse hos barn genom lärande lek. Det är naturligt att matematik tillhör basämnena i grundskolan, att godkänt betyg utgör ett behörighetskrav till gymnasieskolan och att det är ett kärnämne i alla gymnasieskolans program. Matematikkunskaper hjälper oss att förstå sammanhang när det gäller såväl politiken och den ekonomiska utvecklingen i samhället som den egna privatekonomin. Det är allvarligt att svenska elevers kunskaper i matematik har försvagats kraftigt under ett antal år.

En satsning på matematik och utveckling av matematikundervisningen är mycket välkommen. Det är nu viktigt att genomförandet utgår från forskning och internationella erfarenheter.

Elever med utländsk bakgrund är överrepresenterade bland dem som har svårigheter i matematik. Lärare måste därför ha beredskap för att möta dessa.

Fel! Okänt namn på

Matematikdelegationen fastslog också att ”matematikundervisning på elevens modersmål parallellt med undervisning på svenska [...] visat sig vara framgångsrik”. Ämnesundervisning på modersmål sker idag i mycket liten omfattning, på de flesta håll inte alls. Möjligheterna att utöka matematikundervisningen på modersmål bör stimuleras.

En nationell it-strategi för skolan

EU-kommissionen har listat åtta nyckelkompetenser för ett livslångt lärande. En av dessa är just digital kompetens. Digital kompetens är ett vitt begrepp som innefattar flera olika delar, från att ha kunskaper i hur man hanterar datorer, mobiltelefoner och programvaror till att utveckla en kritisk och reflekterande attityd till informations- och kommunikationsteknologi.

Det finns två huvudskäl till att förstärka arbetet med it i skolan. Det ena är det pedagogiska. It är ett bra verktyg att bedriva undervisning med och it-användning stödjer de flesta ämnen och lärsituationer. Det andra handlar om skolans uppdrag att rusta eleverna för framtiden, såväl som medborgare som arbetstagare eller företagare. Kravet på att behärska it är starkt redan idag och kommer att vara en självklarhet i framtiden. Därför är det viktigt att skolan hjälper till överbrygga digitala klyftor och kompenserar för elevernas olika förutsättningar utifrån hemförhållanden.

Sverige är ett av världens mest teknikutvecklade länder och ska fortsatt vara en framstående it-nation. Därför är det oroande att Sverige halkat efter jämfört med andra länder när det gäller utvecklandet av lärandet med stöd av digital teknik. Skolverkets uppföljning som presenterades våren 2009 visar att tillgången till it i skolan ökar men framförallt att det finns betydande skillnader mellan skolorna. Vi vill ha en modern skola för alla elever. Elevernas tillgång till it är en central del av detta. Staten har ett ansvar och detta måste tydliggöras i en nationell it-strategi för skolan. Det kommer att stärka Sverige som kunskapsnation.

Skapande skola

Skapande skola omfattar från och med 2013 förskoleklass (sexåringarna), grundskolan och särskolan. Läsåret 2011/2012 deltog ca 510 000 elever av 900 000, vilket är 56 % av rikets elever.¹ Detta är visserligen en ökning jämfört med läsåret 2010/2011 men fortfarande helt otillräckligt. Vi socialdemokrater anser att kulturverksamhet i skolan ska nå alla barn. Det föreligger också en regional snedfördelning, det förekommer färre projekt i glesbygdskommuner.

¹ Uppgifter från Statens kulturråd.

Vi socialdemokrater ser också Skapande skola mot bakgrund av andra motsägelsefulla beslut som regeringen genomfört inom skolans område. Regeringen tog bort estetiska ämnen som gymnasiegemensamma ämnen i gymnasieskolan. Det var ett stort misstag. Att arbeta med alla sinnen och uttrycksformer stimulerar lärandeprocesser och ger ökade kunskaper. Att skriva, läsa och räkna – det är grundläggande. Men människans uttrycksformer är fler än så. Den som inte tränas att använda andra kulturella uttrycksformer och att tolka dem när andra uttrycker sig, förnekas både egen utveckling och möjligheter i sin roll som samhällsmedborgare. Vi lever i en tid när det blir allt viktigare att kunna hantera och tolka stora mängder av information och bilder. Hög estetisk och kommunikativ kompetens kommer att vara en viktig kvalifikation på framtidens arbetsmarknad, oavsett om man ska bli läkare, lärare, byggnadsarbetare, ekonom eller konstnär. Borttagande av estetiska ämnen som gymnasiegemensamma ämnen kommer att leda till ett torftigare framtida kultur- och samhällsliv, minskad kreativitet och minskat entreprenörskap. Vi socialdemokrater vill därför återinföra estetiska ämnen som gymnasiegemensamma ämnen i gymnasiet.

Statens kulturråds rapport ”Skapande skola – en nulägesanalys”² ger tyvärr inte ett fullständigt underlag för att göra bedömningar av omfattningen av projektet Skapande skola. I rapporten framkommer också att de kulturarbetare som deltagit har en rad kritiska synpunkter på hur Skapande skola är organiserat – mer av löpande-band-arbete än konstnärligt projekt. Man upplever att man ska ”prova på” teater men att inget bestående uppnås. Vi socialdemokrater anser det centralt att eleverna ska få upptäcka sin egen kreativa förmåga, och att det ska ge personlig utveckling.

En annan viktig kritik som redovisas i rapporten är att Skapande skola inte bidrar till mer konst och kultur i skolan. Många gör bedömningen att skolhuvudmännen väljer att inte köpa in kultur vid sidan om Skapande skola. Statens kulturråd pekar själv på att dessa frågor inte tas upp i denna undersökning och Statens kulturråd föreslår att en djupare utvärdering genomförs. Vi delar den uppfattningen och efterlyser en undersökning som ger en fördjupad bild av vad insatserna lett till för elever och kulturellt yrkesverksamma. Vi socialdemokrater föreslår därför en fördjupad utvärdering av Skapande skola. Den bör ske i samarbete mellan Statens kulturråd och Myndigheten för kulturanalys.

Studie- och yrkesvägledning

Dagens ungdomar har stora förhoppningar om sitt framtida yrkesliv. De drömmer om att få utvecklande och intressanta jobb där de får möjligheter till självförverkligande samtidigt som de bidrar till helheten. Vi vill ge alla unga de bästa förutsättningarna för att erövra livet efter skolan. Men tyvärr krockar

² Statens Kulturråds skriftserie 2012:2.

Fel! Okänt namn på

ibland drömmen om yrkeslivet med verklighetens arbetsliv. Många ungdomar har svårt att bilda sig en uppfattning om huruvida utbildnings- och yrkesval leder fram till deras mål. Regeringens politik som innebär att elevernas allt tidigare val påverkar deras framtida utbildningsmöjligheter ställer krav på en utökad och förbättrad studie- och yrkesvägledning.

Alla elever ska ha rätt till studie- och yrkesvägledning på sin skola. Studie- och yrkesvägledningen behöver tydliga nationella riktlinjer som definierar verksamheten och hur den ska bedrivas. Varje kommun ska ha en plan för studie- och yrkesvägledningsverksamheten. Det behövs professionella nätverk för erfarenhetsutbyte och gemensamma initiativ.

Modernisera regelverket för fristående skolor

De fristående skolorna är idag en stor och en naturlig del av vårt skolväsen. Det regelverk som reglerar förutsättningar för etablering och uppföljning av fristående skolor infördes i början av 90-talet. Målet var att skapa pedagogisk mångfald och en större möjlighet för skolpersonal och föräldrar att påverka skolan genom t ex lärar- och föräldrakooperativ. Utvecklingen har sedan länge sprungit ifrån de förutsättningar och prognoser som den dåvarande borgerliga regeringen såg framför sig i och med införandet av den s.k. friskolereformen. Regelverket behöver uppdateras och moderniseras. Också fristående skolor tjänar på ett modernt regelverk som är brett förankrat och därmed långsiktigt hållbart. Elever och deras föräldrar ska kunna känna trygghet i sitt skolval. Därför har Socialdemokraterna medverkat till en blocköverskridande överenskommelse som ett steg till ett mer modernt regelverk för de fristående skolorna. Men vi menar att det senaste årets skolkonkurs visar att det arbetet måste fortsätta. Därför vill vi ta nästa steg och skapa lex JB.

Att det finns olika huvudmän i skolan att välja bland ger valfrihet för eleverna och kan öka mångfalden av pedagogiska modeller och därigenom främja utveckling. För att det ska vara kvaliteten och inte huvudmannaskapet som avgör hur väl en skola lyckas med sitt uppdrag, måste det vara lika villkor för kommunala och fristående gymnasieskolor. Alla skolor ska ha samma krav på öppenhet, insyn och möjlighet till granskning från kommun och medborgare samt meddelarfrihet för de anställda. För att kommunala och fristående skolor ska få lika villkor på riktigt behöver en helhetsanalys göras av de olika huvudmännens förutsättningar.

Då vinsterna av att missköta skolverksamhet idag kan vara stora bör kraftfulla ekonomiska och juridiska påföljder kunna utdömas när ägare och skolledningar missköter sina uppdrag. Vi vill också införa en lag om investeringsskydd som ska förhindra att våra gemensamma medel slösas bort vid avknoppning av skolor.

Det måste bli lättare att välja skola utifrån god kunskap. Alla skolor ska delta i öppna jämförelser där man anger lärartäthet, andel behöriga lärare, resultat på nationella prov etc. Det behövs därtill skärpta regler för marknadsföring av skolor så att det är relevanta saker skolorna får ”locka” med. Genom

Fel! Okänt namn på

att stärka lärarnas ställning, föräldrarnas information och kommunernas insyn kan vi använda resurserna bättre och stärka möjligheten att välja utifrån relevanta fakta.

Det finns idag mycket få krav på de huvudmän som vill starta en fristående skola. Idag är kommunen ansvarig för alla elevers skolgång, men har inte makt över hur skolan organiseras och dimensioneras.

Vi vill skärpa kvalitetskraven för tillstånd så att inte oseriösa huvudmän får tillstånd att starta en skola. Det finns en risk för att vinstdrivande fristående skolor sänker utbildningens kvalitet i syfte att maximera vinsten.

Vi förväntar oss att regeringen utifrån Friskolekommitténs förslag återkommer till riksdagen med en proposition.

Lex JB

Stat och kommun ska åläggas att ta ansvar för att överetablering av skolor inte sker. Det ska krävas ett samarbetsavtal mellan kommunen och en ny fristående skola innan den nya skolan startar. Staten ska samtidigt säkra kvaliteten vid tillståndsprövningen av nya fristående skolor.

Skolinspektionen ska få i uppdrag att bedriva tillsyn över skolföretags ekonomi. Liksom Finansinspektionen utövar tillsyn över bankerna, för upp banker som inte har tillräcklig kapitaltäckning på en offentlig lista och även beslutar kring indragande av banktillstånd, så ska Skolinspektionen ha samma befogenheter visavi skolföretag. Att driva en skola ska vara ett långsiktigt åtagande då påtvingat byte av skola är dåligt för eleverna. Långsiktighet hos ägare av en skola ska därför krävas för att tillstånd ska ges från Skolinspektionen. Ägarbyten ska inte heller kunna ske utan att nytt tillstånd från Skolinspektionen inhämtas.

Skattemedel avsedda för skolan ska gå till skolan. Vi vill se en ökad granskning av skolors ekonomi och ser behov av att kunna ingripa i de fall där offentliga anslag använts på ett felaktigt sätt. För att möjliggöra en ökad insyn i hur skolorna använder de offentliga anslagen ska varje skola öppet redovisa sin ekonomi på enhetsnivå. Motsvarande balans- och resultaträkningar ska upprättas per enhet för att göra det möjligt att följa hur resurserna används i verksamheten och att kostnaderna inte väsentligt avviker från kostnaderna i jämförbara kommunala skolor.

Om Skolinspektionen finner att ett skolföretag har svårigheter att klara finansieringen av verksamheten så ska skolföretaget uppföras på en lista som ska finnas på Skolinspektionens hemsida och vara kopplad till den nationella databasen "Öppen skolinformation" som Friskolekommittén kommit överens om.

Skolföretag som finns på Skolinspektionen lista och som ytterligare försämrar sin ekonomiska situation genom att dela ut avkastning eller på andra sätt flytta pengar ut ur skolföretaget ska efter påpekande från Skolinspektionen återföra medlen eller förlora sitt/sina skoltillstånd.

Fel! Okänt namn

Regler och villkor för riksinternaten

Det finns idag tre riksinternatskolor: Sigtunaskolan Humanistiska Läroverket, Grennaskolan och Lundsbergs skola. Dessa tre riksinternat har idag särskilda ersättningsvillkor. Därutöver har Förvaltningsrätten slagit fast att Skolinspektionen inte har befogenhet att utöva tillsynsansvar över den del av internatverksamheten som ligger utanför ordinarie skoldagen.

Det finns idag inte längre några sakliga skäl för att just dessa tre skolor skall ha särskilda regler och villkor. Regeringen bör därför återkomma till riksdagen med ett lagförslag som ger Skolinspektionen befogenhet att utöva tillsyn över internatverksamheten samt ett förslag som jämställer ersättningen till dessa skolor med övriga fristående skolors villkor, både vad gäller möjligheten att ta ut avgifter för utbildningen och bidraget från det allmänna.

Förbud mot avgifter i skolan

Vi socialdemokrater vill se en avgiftsfri skola. Alltför många skolor tar idag ut återkommande avgifter som sammantaget innebär stora kostnader för familjer med knapp ekonomi. Dessutom förekommer det att elever förväntas betala stora summor för att delta i olika former av studie- och klassresor. Vi anser att Skolinspektionen måste se till att förbudet mot skolavgifter efterlevs och att normerna för de enstaka inslag som innebär obetydliga kostnader för eleverna, vilket skollagen ger utrymme för, ska utvärderas. Regeringen eller den myndighet regeringen så beslutar ska ha rätt att utfärda bindande direktiv för vad den maximala kostnaden per läsår ska kunna innebära.

Modern elevhälsa

Vi vill rikta särskilda insatser till de barn som har extra stora behov. Många barn med psykiska problem behöver hjälp och stöd i ett tidigt skede, och då behövs en välfungerande elevhälsa. Skolan ska vara en hälsofrämjande miljö. En god hälsa är en förutsättning för lärande, och elever som under sin uppväxt anammar en hälsofrämjande livsstil behåller ofta den som vuxna. En god hälsa är också en förutsättning för lärande. Alla elever ska ha rätt till goda och näringsriktiga skolmåltider och alla elever behöver röra på sig varje dag. Skolidrotten behöver utformas så att den stärker alla elevers lust att röra på sig och ska vara utspridd under hela året så att den stärker elevernas hälsa och inlärningsförmåga.

Studiero

Den svenska skolan ska stå för absolut nolltolerans mot mobbning och kränkande behandling. Det är helt oacceptabelt att en enda elev ska behöva gå till skolan och vara rädd för att utsättas för mobbning och kränkningar. Elever som blivit utsatta för mobbning berättar ofta om att de utsätts för en andra kränkning när de inte tas på allvar och inte blir trodda av de vuxna i sin närhet. Vi behöver förstärka arbetet mot mobbning, kränkningar, trakasserier och diskriminering i skolan. För att skolorna ska ha möjlighet att kunna genomföra ett lyckat arbete mot mobbning krävs kvalitetssäkrade och evidensbase-erade antimobbningmetoder och kunskap och kompetens om mobbningens mekanismer. Lärare och annan skolpersonal behöver få den kunskap och kompetens som krävs för att kunna arbeta såväl förebyggande mot mobbning som att kunna hantera reella mobbningssituationer. Vilka metoder som fungerar måste tas fram genom forskning och utvärderas.

Vi har under flera år föreslagit att en "lex Sarah" ska införas i skolan som innebär att all skolpersonal oavsett huvudman ska vara skyldig att rapportera missförhållanden i skolan eller om läroplanen eller värdegrunden inte följs, däribland om skolan inte får stopp på de kränkningar och trakasserier en elev utsätts för. En utredning har nu lämnat ett betänkande i frågan och vi ser fram emot ett konkret förslag på lagstiftning från regeringen. Vi vill se över en skärpning av lagen om skolors skyldighet att agera mot kränkningar så att skolor blir skyldiga att få stopp på mobbningen inom en viss tidsperiod och att eleven annars kan kräva skadestånd.

Gemensamma ordningsregler ska utarbetas av elever, föräldrar och personal tillsammans, och detta ska framgå av skollagen. Alla beslut om skolan ska i grunden utgå från elevens rätt till kunskap, bildning och demokratisk fostran. Elevinflytandet behöver därför öka – inte minska ytterligare.

Sex- och samlevnadsundervisningen i skolan är av stor betydelse för hur kränkningar som har sin grund i kön och sexualitet får utrymme och behöver därför utvecklas.

En jämställd skola

En jämställd skola är en skola där både flickor och pojkar trivs, utvecklas och lär sig mycket.

I skolan finns betydande skillnader i prestationer, upplevelser och preferenser mellan grupperna flickor respektive pojkar. Pojkar presterar i genomsnitt sämre än flickor, och får därför sämre betyg. Programvalen till gymnasiet är könsstereotypa – särskilt valen till de yrkesförberedande programmen. Flickor är mer stressade i skolan och mår generellt sämre i tonåren.

Det är en utmaning för skolan att bryta de könsnormer som grundläggs utanför skolans väggar. Om jämställdhetsarbetet i skolan ska bli effektivt måste det bedrivas kontinuerligt och inte i projekt för en begränsad tid vare sig nat-

Fel! Okänt namn på

ionellt eller på den enskilda skolan. Jämställdhetsarbetet i skolan bör bedrivas enligt principen om jämställdhetsintegrering.

Det finns ett behov att förstärka den del av jämställdhetsarbetet som handlar om ämnesstoffet och ämnesdidaktiken. Ämnesstoffet måste spegla både kvinnors och mäns erfarenheter. Om skolan via läroböckerna och undervisningen i de olika ämnena ger en enkönad bild av exempelvis historien, litteraturhistorien eller samhällskunskapen, innebärande att i huvudsak endast männens erfarenheter representeras, är detta ett allvarligt jämställdhetsproblem. Ämnesdidaktiken och arbetssätten i skolan bör så långt möjligt bygga på evidens och varieras för att passa elevers olika sätt att lära. Jämställdhet är ett kunskapsområde och lärare behöver kunskaper för att kunna anlägga jämställdhetsperspektiv på ämnesinnehållet och ämnesdidaktiken i skolan.

Lärande hela dagen

Vi vet att fritids är omtyckt och viktigt för många barn och föräldrar. Fritids stödjer barn generellt och ger en vettig fritidssysselsättning. Men vi vet också att föräldrar på många håll oroar sig över stora och växande barngrupper och vad detta innebär för kvaliteten. Det är viktigt att vända utvecklingen och inse att fritids kan spela en viktig roll i barns utveckling och för att uppnå kunskapsresultat i skolan. Fritids bör ge barnen möjlighet till läxläsning om skolan inte ordnar det på annat sätt.

Vi vill uppmuntra föreningslivet att samverka nära med fritids så att barnen kan få ägna sig åt olika föreningsaktiviteter. Det kan röra sig om till exempel fotboll, teater och dans. På det sättet får de barn som idag inte har möjlighet att ägna sig åt dessa aktiviteter en chans att göra det. Detta kan också vara ett sätt att minska trycket på föräldrarnas tid och ekonomi och därmed underlätta vardagslivet för barnfamiljer.

Självstyrande skolor

I flera kommuner finns idag så kallade självstyrande skolor. Det innebär att kommunala skolor får en ökad organisatorisk och administrativ frihet gentemot den kommunala förvaltningen. De självstyrande skolorna arbetar mycket målmedvetet med att involvera personal, elever och föräldrar i skolornas utvecklingsarbete samt att öka insynen från dessa. Vi vill att erfarenheterna och resultaten i dessa skolor noga ska dokumenteras och utvärderas, för att se hur de kan utveckla andra kommunala skolor.

Elevinflytande

Ska skolan lyckas anpassa undervisningen till varje enskild elevs unika behov krävs ett ökat elevinflytande i vardagen och en dialog i klassrummet. Elever som är delaktiga och får ta ansvar skapar också en tryggare skola och en bra studiemiljö.

Stockholm den 3 september 2013

Ibrahim Baylan (S)

Louise Malmström (S)

Caroline Helmersson Olsson (S)

Gunilla Svantorp (S)

Cecilia Dalman Eek (S)

Håkan Bergman (S)

Thomas Strand (S)

Adnan Dibrani (S)